

Janja Kalin

INPUT-OUTPUT TABELE, TABELE PONUDBE IN PORABE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

Tabele ponudbe in porabe, input-output tabele, Slovenija, letno (Prva objava)

Januar 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	6
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	12
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	12
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	13

1 NAMEN

Tabele ponudbe in porabe ter simetrične input-output tabele so del sistema input-output tabel, ki je sestavni del nacionalnih računov. Namen objave tabel je podrobnejši opis domačega proizvodnega procesa in transakcij proizvodov domačega gospodarstva. Tabele prikazujejo podrobnejšo razdelitev računa proizvodov in storitev, računa proizvodnje ter računa oblikovanja dohodkov v sistemu nacionalnih računov. Prikazujejo strukturo proizvodnje, proizvodnih stroškov in dohodke, ustvarjene v proizvodnem procesu, tokove proizvodov in storitev, proizvedenih v okviru domačega gospodarstva, ter tokove proizvodov in storitev s tujino. Objavljeni podatki so prikazani v tekočih cenah ter stalnih cenah predhodnega leta.

Določila Evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov ESR 1995 in ESR 2010 za države članice EU opredeljujejo letno izdelavo tabel ponudbe in porabe, vsako peto leto pa simetričnih input-output tabel. Določila ESR 2010 opredeljujejo vsako peto leto tudi izdelavo dodatnih tabel (tabela neto davkov na proizvode, tabela trgovskih in transportnih marž, tabela porabe v osnovnih cenah, tabela porabe uvoza, tabela porabe za domačo proizvodnjo). Rok za izdelavo tabel za posamezno leto je tri leta po preteku obdobja.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 13/549/ES z dne 21. 5. 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (CELEX: 32013R0549)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, so transakcije ekonomskih subjektov, ki delujejo na ozemlju Slovenije in so združeni v dejavnosti. Opazovane so transakcije z vidika proizvodnje in ustvarjanja dodane vrednosti ter dohodkov po posameznih dejavnostih (proizvodnja, vmesna potrošnja, dodana vrednost, komponente dodane vrednosti), ponudbe (proizvodnja in uvoz) ter porabe proizvodov na domačem trgu (vmesna potrošnja, končna potrošnja, investicije, izvoz).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Institucionalne enote vseh sektorjev gospodarstva.

V obračun so zajete vse enote oz. dejavnosti v skladu s konceptom proizvodnje po Sistemu nacionalnih računov (SNR) in Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov (ESR).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Za izdelavo tabel uporabljamo podatke iz statističnih raziskovanj SURS in iz administrativnih virov. Uporabljamo podatke iz statističnih raziskovanj s področja kmetijstva in gozdarstva (ekonomski računi za kmetijstvo (ERK), ekonomski računi za gozdarstvo (ERG) ter drugi podatki s področja kmetijskih statistik), predelovalnih dejavnosti (IND-L), gradbeništva (GRAD-L), trgovine (TRG-L), prometa (TR-ŽEL/L, TR-LET/L, TR-CES/L idr.), raziskovalne dejavnosti (R-RD), investicij (INV-1, INV-2), iz ankete o porabi v gospodinjstvih (APG), iz statistik energetike, iz statistik turizma, iz statističnega spremljanja cen, iz statistike nacionalnih računov, podatke o uvozu in izvozu blaga iz zunanjetrgovinske statistike, podatke o zaposlenih iz registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP) in podatke iz poslovnega registra (PRS). Za izdelavo tabel je vsakih nekaj let izpeljano raziskovanje o strukturi porabe materialov in storitev ter o strukturi prihodkov za vse dejavnosti slovenskega gospodarstva (NR-IOT). Rezultate tega raziskovanja preračunamo na vsako vmesno leto ter jih dopolnimo s podatki iz rednih letnih statističnih virov.

Administrativni viri pa zajemajo podatke iz zaključnih računov in bilanc podjetij in drugih organizacij, ki jih pridobimo od Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), ter podatke o vplačanih in obračunanih davkih, podatke o poslovanju fizičnih oseb in podatke iz bilanc javnega financiranja, ki jih pridobimo od Uprave RS za javna plačila (UJP), Finančne uprave RS (FURS) ter Ministrstva za finance (MF). Poleg tega uporabljamo še podatke iz plačilne bilance Banke Slovenije (BS) o uvozu in izvozu storitev.

Za izračun tabel v stalnih cenah predhodnega leta so izhodišče tabele ponudbe in porabe v tekočih cenah. Za deflatorje so uporabljeni indeksi cen iz statističnih raziskovanj SURS (indeksi cen življenjskih potrebščin, indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, indeksi uvoznih cen, indeksi povprečnih vrednosti izvoza in uvoza, indeksi cen storitev pri proizvajalcih, cene inputov v kmetijstvu, cene energentov) in drugih organizacij na področju cen. V nekaterih primerih, kjer ni na razpolago direktnih indeksov cen ali kjer je to ustreznejše, so za deflacioniranje uporabljeni izračunani implicitni indeksi cen na podlagi količinskih kazalnikov rasti obsega iz statističnih raziskovanj SURS ali drugih organizacij.

6 DEFINICIJE

Proizvodnja je vrednost proizvodov in storitev, proizvedenih v okviru proizvodne enote, od začetka do konca leta. Vključuje proizvodnjo, namenjeno

za prodajo na trgu, proizvodnjo za lastno končno potrošnjo ter drugo netržno proizvodnjo (države, neprofitnih institucij gospodinjstev - NPISG). Vrednotena je v osnovnih cenah.

Osnovna cena je vrednost, ki jo prejme proizvajalec od kupca za enoto proizvedenega proizvoda ali storitve, od katere se odštejejo vsi davki, prištejejo pa se ji vse subvencije na proizvode, ki se nanašajo na to enoto.

Kupčeva cena je vrednost, ki jo dejansko plača kupec za enoto nabavljenega proizvoda ali storitve. Od osnovne cene se razlikuje (je večja) za vrednost trgovskih in transportnih marž ter vrednost neto davkov (davki minus subvencije) na proizvode.

Davki na proizvodnjo in uvoz vsebujejo dve glavni kategoriji: davke na proizvode in druge davke na proizvodnjo. **Davki na proizvode** so davki, ki se plačujejo na enoto določenega proizvoda ali storitve in se obračunajo, ko je blago proizvedeno, prodano ali uvoženo (davek na dodano vrednost, trošarine, uvozne dajatve in drugi posebni davki na proizvode ter transakcije). **Drugi davki na proizvodnjo** so davki na proizvodnjo, ki so neodvisni od količine ali vrednosti proizvedenih ali prodanih proizvodov in storitev.

Enako kot davki se tudi subvencije delijo na dve glavni kategoriji: subvencije na proizvode in druge subvencije na proizvodnjo. **Subvencije na proizvode** so subvencije, ki se plačujejo na enoto proizvoda ali storitve. Plačujejo se lahko ob proizvodnji, prodaji ali uvozu proizvoda ali storitve. **Druge subvencije na proizvodnjo** vključujejo ostale subvencije, ki jih podjetje lahko dobi od države zaradi vključevanja v proizvodnjo. Subvencije se obravnavajo kot negativni davki.

Trgovske marže so vrednost outputa trgovcev na debelo in drobno. So razlika med prodajno vrednostjo trgovskega blaga in njegovo nabavno oz. nadomestitveno vrednostjo. V tabeli porabe, kjer so tokovi prikazani v cenah kupcev, so trgovske marže vključene pri porabah posameznih vrst proizvodov. V tabelah, kjer so tokovi vrednoteni v osnovnih cenah, pa so trgovske marže iz posameznih tokov izločene in prikazane v vrstici trgovinskih storitev.

Transportne marže so vrednost prevoznih stroškov, ki jih kupec plača posebej in so vključeni v kupčevo ceno proizvodov, ne pa tudi v osnovno ceno proizvajalca ali v trgovske marže trgovca na debelo ali drobno. Enako kot trgovske marže so v tabeli porabe, kjer so tokovi prikazani v cenah kupcev, transportne marže vključene pri porabah posameznih vrst proizvodov. V tabelah, kjer so tokovi vrednoteni v osnovnih cenah, pa so transportne marže izločene iz posameznih tokov in prikazane v vrstici transportnih storitev.

Vmesna potrošnja je vrednost proizvodov in storitev porabljenih kot inputov v procesu proizvodnje znotraj proizvodne enote. Ne vsebuje potrošnje stalnega kapitala. Vrednotena je v cenah kupcev.

Dodana vrednost v osnovnih cenah je enaka proizvodnji v osnovnih cenah, zmanjšani za vmesno potrošnjo v cenah kupcev. Sestavljajo jo sredstva za zaposlene, drugi neto davki na proizvodnjo, potrošnja stalnega kapitala in neto poslovni presežek, ki je rezidualna kategorija.

Končna poraba je vsota izdatkov za končno potrošnjo posameznih institucionalnih sektorjev, bruto investicij ter izvoza.

Izdatke za končno potrošnjo posameznih institucionalnih sektorjev sestavljajo izdatki za končno potrošnjo gospodinjstev, neprofitnih institucij gospodinjstev (NPISG) in države.

Bruto investicije sestavljajo bruto investicije v osnovna sredstva, neto nabave vrednostnih predmetov in umetnin ter spremembe zalog (proizvodov, nedokončane proizvodnje, surovin in materialov, trgovskega blaga).

Ponudba je seštevek domače proizvodnje in uvoza.

Poraba je seštevek vmesne in končne porabe.

Koncepti in definicije so enaki kot v ostalem sistemu nacionalnih računov.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatki so prikazani po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) in klasifikaciji proizvodov po dejavnosti (CPA). Več informacij o klasifikacijah je na voljo na povezavi:

<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>

V skladu z določili ESR 1995 in ESR 2010 je za tabele z referenčnim letom do 2007 za dejavnosti uporabljena klasifikacija NACE Rev.1 (oz. slovenska različica SKD 2002 - Standardna klasifikacija dejavnosti), za proizvode pa CPA 2002 (oz. slovenska različica CPA 2002 - Klasifikacija proizvodov po dejavnosti). Za tabele z referenčnim letom od 2008 dalje pa je za dejavnosti uporabljena klasifikacija NACE Rev.2 (oz. slovenska različica SKD 2008 - Standardna klasifikacija dejavnosti), za proizvode pa CPA 2008 (oz. slovenska različica CPA 2008 - Klasifikacija proizvodov po dejavnosti). Ti dve klasifikaciji sta med seboj popolnoma usklajeni: na vseh ravneh agregacije prikazuje CPA glavne proizvode dejavnosti po NACE Rev. 1. Tabele so objavljene na ravni 60 (do tabel z referenčnim letom 2007) oz. 64 (od tabel z referenčnim letom 2008 dalje) skupin dejavnosti in proizvodov, v skladu z Eurostatovimi zahtevami za države članice EU. Pri sestavljanju tabel je raven podrobnejša, kolikor jo za posamezne dele dopuščajo podatkovni viri.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih sistematskih in individualnih popravkov.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Vsebina tabel

Tabele ponudbe in porabe ter simetrične input-output tabele so matrike, ki podrobno opisujejo domač proizvodni proces in transakcije proizvodov domačega gospodarstva. Pomenijo podrobnejšo razdelitev računa proizvodov in storitev, računa proizvodnje ter računa oblikovanja dohodkov v sistemu nacionalnih računov. Prikazujejo strukturo proizvodnje, proizvodnih stroškov in dohodke, ustvarjene v proizvodnem procesu, tokove proizvodov in storitev, proizvedenih v okviru domačega gospodarstva, ter tokove proizvodov in storitev s tujino. Izhodišče so tabele ponudbe in porabe, ki so sestavljene na podlagi podatkov iz različnih statističnih virov. Iz njih so nato izvedene simetrične input-output tabele.

Tabela ponudbe prikazuje ponudbo proizvodov po vrstah proizvodov in po vrstah proizvajalcev za domačo proizvodnjo, posebej pa prikazuje po vrstah proizvodov tudi uvoz. V stolpcih ima razvrščene posamezne domače proizvodne dejavnosti ter uvoz, v vrsticah pa posamezne skupine proizvodov in storitev. Podatki so prikazani v osnovnih cenah, nato pa sledijo dodatni stolpci za prehod na kupčeve cene. Iz stolpca levega dela tabele je razvidno, kolikšno vrednost posameznih proizvodov je proizvedla določena dejavnost ter kolikšna je skupna vrednost proizvodnje te dejavnosti. Stolpci v desnem delu tabele pa prikazujejo strukturo uvoza, marž in neto davkov po posameznih vrstah proizvodov in storitev. Na koncu je dodano povečanje uvoza za individualne nakupe, ki so jih opravili rezidenti v tujini, ter CIF/FOB prilagoditev uvoza.

Končni agregati v tabeli ponudbe prikazujejo skupno vrednost domače proizvodnje, uvoza ter ponudbe v osnovnih in kupčevih cenah v celotnem gospodarstvu.

Tabela porabe prikazuje porabo proizvodov po vrstah proizvodov in po vrstah porabe, torej kot vmesno potrošnjo (razdeljeno po dejavnostih), končno potrošnjo, bruto investicije in izvoz. Poleg tega ta tabela prikazuje elemente dodane vrednosti: sredstva za zaposlene, druge davke, zmanjšane za subvencije na proizvodnjo, potrošnjo stalnega kapitala in neto poslovni presežek. Enako kot tabela ponudbe ima v stolpcih razvrščene dejavnosti, v vrsticah pa posamezne skupine proizvodov in storitev. Tabela porabe je prikazana v cenah kupcev. Nato pa je s pomočjo tabel neto davkov na proizvode ter marž izvedena transformacija tabele porabe v osnovne cene. Posamezni stolpec levega dela tabele prikazuje strukturo vmesne potrošnje določene dejavnosti po vrstah proizvodov ter strukturo dodane vrednosti dejavnosti. Stolpci v desnem delu tabele pa prikazujejo sestavo kategorij končne potrošnje po vrstah proizvodov in storitev. V tabeli sta dodani vrstici popravkov za nakupe rezidentov v tujini in nakupe nerezidentov pri nas ter vrstica za CIF/FOB prilagoditev. Nakupi rezidentov v tujini so v znesku poslovnih nakupov vključeni v vmesni potrošnji, v znesku zasebnih nakupov pa povečujejo končno potrošnjo domačih gospodinjstev. Nakupi nerezidentov pri nas zmanjšujejo končno potrošnjo gospodinjstev in povečujejo izvoz. Končni agregati v tabeli porabe prikazujejo skupno vrednost proizvodnje, vmesne potrošnje, dodane vrednosti, elementov dodane vrednosti in kategorij končne potrošnje v celotnem gospodarstvu.

Dejavnosti, ki so v izdelanih tabelah ponudbe in porabe prikazane v stolpcih, so definirane kot skupine podjetij, ki imajo enako glavno dejavnost. Tako so dejavnosti nekoliko bolj raznovrstne – imajo več stranskih dejavnosti, kot če bi uporabili v ESR priporočeni pristop "enot enovrstne dejavnosti" ("KAU" - "kind of activity unit"), ta pa je v praksi težje izvedljiv. Za ta pristop smo se odločili glede na statistične vire, ki so nam bili na voljo.

Med tabelama ponudbe in porabe obstajata dve vrsti enakosti:

- enakost po dejavnostih: proizvodnja dejavnosti = poraba dejavnosti; tako so vsote posameznih stolpcev v obeh tabelah enake;
- enakost po proizvodih: celotna ponudba proizvoda = celotna poraba proizvoda; tako so vsote posameznih vrstic v obeh tabelah enake.

Tabela neto davkov na proizvode prikazuje razmestitev davkov na proizvode, zmanjšanih za subvencije na proizvode, po posameznih vrstah porab. Enako kot tabeli ponudbe in porabe ima v stolpcih razvrščene dejavnosti, v vrsticah pa posamezne skupine proizvodov in storitev.

Tabela trgovskih in transportnih marž prikazuje razmestitev trgovskih in transportnih marž po posameznih vrstah porab. Prav tako ima v stolpcih razvrščene dejavnosti, v vrsticah pa skupine proizvodov in storitev.

Tabela porabe uvoza prikazuje porabo uvoženih proizvodov in storitev v posameznih dejavnostih ter posameznih oblikah končne potrošnje. V stolpcih ima razvrščene dejavnosti, v vrsticah pa posamezne skupine proizvodov in storitev. Podatki so prikazani v vrednostih CIF, kar ustreza vrednotenju v

osnovnih cenah. Za zagotovitev pravilnega skupnega vrednotenja uvoza v vrednostih FOB je dodana CIF/FOB prilagoditev.

Tabela porabe za domačo proizvodnjo je dobljena kot razlika med tabelo porabe v osnovnih cenah ter tabelo porabe uvoza. Prikazuje porabe posameznih vrst proizvodov in storitev, ki izvirajo iz domače proizvodnje, po posameznih dejavnostih in oblikah končne potrošnje.

Simetrična input-output tabela je matrika, ki ima v stolpcih in vrsticah uporabljeno isto klasifikacijo, to je proizvod ali dejavnost. Bistvena razlika med tabelami ponudbe in porabe ter simetrično input-output tabelo je torej ta, da prve povezujejo proizvode z dejavnostmi, slednja pa proizvode s proizvodi ali dejavnostmi z dejavnostmi. Izdelamo lahko torej dve vrsti simetričnih input-output tabel: oblike proizvod-proizvod ali dejavnost - dejavnost. V input-output analizi ima primarno vlogo input-output tabela oblike proizvod-proizvod, ki prikazuje bolj homogene tokove in smo jo izdelali tudi mi. Opisuje tehnološke povezanosti med proizvodnjami posameznih vrst proizvodov. Stolpci v levem delu prikazujejo za vsak proizvod vrednosti proizvodov in storitev, ki so bili porabljeni kot inputi za njegovo proizvodnjo, v spodnjem delu pa sestavo dodane vrednosti, ustvarjene pri proizvodnji tega proizvoda. Stolpci v desnem delu tabele pa enako kot v tabeli porabe prikazujejo sestavo posameznih vrst končnih potrošenj po proizvodih.

V simetrični input-output tabeli velja enakost med vrsticami in stolpci: vrednost ponudbe posameznega proizvoda, ki je prikazana v stolpcu, je enaka vrednosti porabe tega proizvoda, prikazani v vrstici.

Simetrično input-output tabelo izdelamo s pretvorbo tabel ponudbe in porabe, vrednotenih v osnovnih cenah. Treba je opraviti prerazporeditev outputov in inputov iz dejavnosti, ki jih dejansko proizvajajo oz. porabljajo, v "homogene dejavnosti", tj. v dejavnosti, ki proizvajajo le eno vrsto proizvoda. To se izvede s pomočjo predpostavk in matematičnih metod, če pa so na voljo dodatne statistične informacije, se uporabi tudi te. Predpostavke temeljijo na dveh vrstah tehnoloških predpostavk:

- tehnologija proizvoda, ki predpostavlja, da imajo vsi proizvodi določene skupine enako strukturo inputov, ne glede na to, katera dejavnosti jih proizvajajo, ali
- tehnologija dejavnosti, ki predpostavlja, da so vsi proizvodi določene dejavnosti proizvedeni z enako strukturo inputov.

Izbira predpostavke je odvisna od značilnosti domačih dejavnosti, to je od homogenosti proizvodnih tehnologij, ki se jih uporablja v okviru iste skupine proizvodov oz. v okviru iste dejavnosti. Mi smo se odločili za uporabo predpostavke tehnologije proizvoda, za katero smo menili, da je realnejša in se tudi vsebinsko sklada z obliko tabele proizvod-proizvod.

V nadaljevanju je simetrična input-output tabela razdeljena na uvozne in domače tokove. Simetrična tabela porabe uvoza prikazuje porabe uvoženih proizvodov, simetrična input-output tabela za domačo proizvodnjo pa porabe doma proizvedenih proizvodov.

Izdelava tabel v tekočih cenah

Izhodišče za izdelavo tabele ponudbe so **podatki o proizvodnji** iz posameznih panožnih statističnih raziskovanj. Podatki so prilagojeni definicijam ESR, dopolnjeni za zajetje ter usklajeni s podatki o proizvodnji iz administrativnih virov. Podatke o tistih storitvenih dejavnostih, ki niso zajete v statistična raziskovanjih, pridobimo iz administrativnih virov. Te podatke dopolnimo s podatki o strukturi proizvodnje podjetij; te izračunamo na podlagi posebnega statističnega raziskovanja, s katerim pridobimo podatke za izdelavo tabel; izvajamo ga vsakih nekaj let. Tako lahko izločimo tudi ostale stranske dejavnosti, predvsem storitvene, ki jih opravljajo podjetja. Podatki o proizvodnji enot gospodinjstev, ki jih ne zajemajo statistična raziskovanja, temeljijo na podatkih iz administrativnih virov. Pri tem upoštevamo korekcije zajetja enot in transakcij, opravljene v okviru nacionalnih računov. V tabeli upoštevamo podatke iz ekonomskih računov za kmetijstvo ter iz obračuna proizvodnje za finančni sektor, neprofitne institucije in sektor države, izdelane v okviru nacionalnih računov.

Podatke o uvozu in izvozu proizvodov pridobimo iz zunanjetrgovinske statistike, podatke o uvozu in izvozu storitev in o cif/fob prilagoditvi pa iz plačilne bilance Banke Slovenije. Izračun **trgovskih marž** po proizvodih temelji na podatkih iz zaključnih računov o prodaji in nabavi trgovskega blaga ter na podlagi podatkov iz trgovinske statistike o prometu po blagovnih skupinah in vrstah prodaje. Izračun **transportnih marž** temelji na podatkih iz raziskovanj transporta, dopolnjenih z drugimi viri, o opravljenih transportnih storitvah in o opravljenih prevozih po blagovnih skupinah. Podatki o **davkih na proizvode** zajemajo uvozne dajatve, davek na dodano vrednost, trošarine in druge davke na proizvode. Podatki o **uvoznih dajatvah** po proizvodih izhajajo iz podatkov zunanjetrgovinske statistike. Izračun **davka na dodano vrednost po proizvodih** je rezultat izdelave tabele davkov; pri izračunu davka upoštevamo predpisane davčne stopnje in obdavčljive nabave za posamezne vrste potrošenj (vmesne in končnih) in ga uskladimo s podatki iz davčnih evidenc. Podatki o **drugih davkih na proizvode** so pridobljeni iz davčnih evidenc in se nanašajo na specifične vrste proizvodov. Podatki o **subvencijah na proizvode** so ocena nacionalnih računov na podlagi statistike javnih financ ter podatkov iz zaključnih računov podjetij.

Glavni vir za izračun podrobne **vmesne potrošnje** po proizvodih v tabeli porabe so podatki iz posebnega statističnega raziskovanja, ki ga izvajamo vsakih nekaj let, dopolnjeni s podatki iz razpoložljivih rednih letnih administrativnih in drugih virov; ti so pretežno agregatni. Podlaga za zagotovitev polnega zajetja vmesne potrošnje ter izračun elementov dodane vrednosti so podatki iz administrativnih virov, prilagojeni konceptom nacionalnih računov. Podatki o **končni potrošnji gospodinjstev** izhajajo iz ankete o porabi v gospodinjstvih, trgovinske statistike ter dodatnih izračunov, pripravljenih v okviru nacionalnih računov. Glavni vir podatkov o **investicijah** je statistično raziskovanje o investicijah, dopolnjeno z dodatnimi izračuni v nacionalnih računih. Osnova za podatke o **izdatkih za končno potrošnjo države in neprofitnih institucij** so izračuni v okviru priprave BDP po proizvodni in izdatkovni metodi.

Na podlagi podatkov iz zunanjetrgovinske statistike in plačilne bilance izdelamo **tabelo porabe uvoza**.

Simetrične input-output tabele izdelamo z matematično pretvorbo tabel ponudbe in porabe na osnovi predpostavke tehnologije proizvoda, ki jo v nekaj primerih dopolnimo s predpostavko tehnologije dejavnosti.

Izdelava tabel v stalnih cenah

Izdelava tabel **ponudbe in porabe v stalnih cenah** pomeni ločitev tokov in agregatov iz tabel v tekočih cenah na spremembe obsega in spremembe cen. Tabele v stalnih cenah beležijo le spremembe v obsegu glede na preteklo obdobje, izločen je vpliv zaradi sprememb cen proizvodov in storitev. Ob izdelavi usklajenih serij tabel v tekočih in stalnih cenah za dve ali več let lahko izračunamo stopnje rasti obsega ter implicitne deflatorje za posamezne tokove proizvodov in storitev ter posamezne agregate nacionalnih računov, med njimi tudi najpomembnejša, dodano vrednost in BDP. V skladu s pravili ESR 1995 in ESR 2010 se tabele izdelujejo v stalnih cenah predhodnega leta.

Tabele ponudbe in porabe nudijo s podrobnimi podatki po proizvodih in dejavnostih dober in konsistenten okvir za izračun in bilanciranje agregatov nacionalnih računov v stalnih cenah. Deflacija se izvaja na podrobni ravni proizvodov in storitev. Tokovi proizvodov in storitev so deflacionirani v osnovnih oz. proizvajalčevih cenah, na katere se nanašajo tudi indeksi cen, tako da nanje ne vplivajo spremembe v stopnjah marž in davkov. Marže in davki so deflacionirani ločeno in nato vključeni kot sestavni del kupčeve cene. Izjemi sta končna potrošnja gospodinjstev in izvoz, ki sta deflacionirana tudi neposredno v kupčevih cenah, na katere se nanašajo razpoložljivi indeksi cen. Na ravni posameznih skupin proizvodov in storitev so za vse tokove v tabelah uporabljeni isti indeksi cen v osnovnih cenah, kar zagotavlja konsistentnost uporabljenih indeksov na strani ponudbe in porabe.

Za **deflacijo tržne proizvodnje** so uporabljeni uteženi indeksi cen proizvodov in storitev za domači trg ter za izvoz. Za proizvode za domači trg so uporabljeni indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, indeksi cen kmetijskih proizvodov pri pridelovalcih ter v nekaterih primerih implicitni indeksi cen na osnovi količinskih kazalnikov rasti obsega proizvodnje. Za storitve so uporabljeni indeksi cen storitev pri proizvajalcih ter indeksi cen življenjskih potrebščin oz. indeksi cen na drobno, za gradbeništvo indeksi gradbenih stroškov, pri nekaterih storitvah pa implicitni indeksi cen na osnovi količinskih kazalnikov rasti obsega proizvodnje.

Za izračun **netržne proizvodnje šolstva in zdravstva** v stalnih cenah je uporabljena t. i. output metoda, ki uporablja količinske kazalnike rasti obsega proizvodnje. Za deflacijo ostale netržne proizvodnje je uporabljena t. i. metoda inputov, pri kateri se analogno z načinom izračuna proizvodnje netržnih storitev v tekočih cenah (na podlagi vrednosti inputov v njihovi proizvodnji) deflacionirajo posamezne komponente proizvodnje (podrobna vmesna potrošnja po proizvodih ter komponente dodane vrednosti). Na tej podlagi so izračunani implicitni deflatorji proizvodnje za posamezne skupine netržnih proizvodov.

Za **deflacioniranje izvoza blaga** so uporabljeni indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za tuji trg, ki so v nekaterih primerih dopolnjeni z indeksi povprečnih vrednosti izvoza iz zunanje-trgovinske statistike. Za deflacioniranje uvoza blaga so uporabljeni indeksi uvoznih cen, dopolnjeni z

indeksi povprečnih vrednosti uvoza. Ker ni na razpolago neposrednih indeksov cen za izvoz in uvoz storitev, so uporabljeni indeksi cen življenjskih potrebščin v Sloveniji in v državah EU.

Domača poraba (vmesna potrošnja, izdatki za končno potrošnjo gospodinjstev, NPISG in države, investicije v osnovna sredstva, spremembe zalog) po posameznih skupinah proizvodov in storitev je deflacionirana s ponderiranimi indeksi cen iz domače proizvodnje in uvoza na ravni osnovnih cen, nato pa preračunana na kupčeve cene. Končna potrošnja gospodinjstev je neposredno deflacionirana tudi na ravni kupčevih cen, kjer so uporabljeni indeksi cen življenjskih potrebščin.

Davki in subvencije na proizvode ter trgovske in transportne marže v stalnih cenah so izračunani na podlagi stopenj iz predhodnega leta in tokov porab blaga in storitev v stalnih cenah (v osnovnih vrednostih). Tako so davki, subvencije in marže izračunani s strani porabe in nato preneseni tudi na stran ponudbe.

Dodana vrednost v stalnih cenah je dobljena kot razlika med vrednostjo proizvodnje v stalnih cenah in vrednostjo vmesne potrošnje v stalnih cenah, to je po metodi dvojne deflacije. Metoda dvojne deflacije je najustreznejša in priporočena metoda za izračun dodane vrednosti v stalnih cenah. Tabele ponudbe in porabe pa so zaradi izračuna na ravni podrobnih tokov proizvodov in storitev priporočen okvir za njeno izpeljavo.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [BDP in nacionalni računi](#) – Tabele ponudbe in porabe, input-output tabele. Podatke objavljamo letno, v absolutnih vrednostih v tekočih cenah in v stalnih cenah predhodnega leta.
- Prva objava (BDP in nacionalni računi, Tabele ponudbe in porabe, input-output tabele): »Tabele ponudbe in porabe, input-output tabele, Slovenija«.
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Politika revizij nacionalnih računov je določena z ESR 2010, zato tem podatkom ne določamo statusa »začasni/končni«.

Podatki tabel ponudbe in porabe ter input-output tabel za leto t se objavljajo v obdobju $t + 24$ mesecev in se kasneje ne revidirajo.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Podatki v tabelah do vključno leta 2007 so prikazani v skladu s klasifikacijama SKD 2002 in CPA 2002. Podatki v tabelah od vključno leta 2008 dalje pa so prikazani v skladu s klasifikacijama SKD 2008 in CPA 2008.

V skladu z določili ESR so tabele, ki so bile objavljene do septembra 2014, izdelane v skladu z metodologijo ESR 1995, od takrat dalje pa po metodologiji ESR 2010. Tako so tabele do vključno leta 2010 izdelane po metodologiji ESR 1995, od leta 2010 naprej pa po metodologiji ESR 2010 (za leto 2010 so izdelane in objavljene po obeh metodologijah).

Spremembe z uvedbo metodologije ESR 2010

Metodologija ESR 2010 je uvedla spremembe na 25 področjih, pomembneje pa sta vplivali na agregate slovenskih nacionalnih računov in tabel ponudbe in porabe le dve največji spremembi: kapitalizacija izdatkov za raziskave in razvoj ter spremenjena obravnava uvoza in izvoza blaga za oplemenitenje in posredovanja blaga v tujini.

Izdatki za raziskave in razvoj se ne obravnavajo več kot vmesna potrošnja v proizvodnih procesih, temveč kot investicije. Kot proizvodnja in investicije se obravnavajo tudi izvedene raziskave in razvoj za lastno porabo. Zaradi teh sprememb se je znižala vrednost vmesne potrošnje, povečala pa se je vrednost proizvodnje, potrošnja stalnega kapitala, dodana vrednost, investicije in bruto domači proizvod.

Blago za oplemenitenje ni več vključeno v uvoz in izvoz blaga, saj nova obravnava upošteva pri uvozu in izvozu le blago, pri katerem pride do spremembe lastništva. V uvoz in izvoz je vključena le storitev oplemenitenja; s tem se zniža vrednost uvoza in izvoza, saldo pa ostaja nespremenjen. Uvoz blaga za oplemenitenje tudi ni več vključen v vrednost proizvodnje in vmesne potrošnje podjetij. Zaradi nove obravnave se ti podatki razlikujejo od podatkov o uvozu in izvozu blaga iz statistike zunanje trgovine, saj ta še naprej vključuje tudi blago za oplemenitenje.

Spremenjena obravnava posredovanja blaga v tujini pomeni, da se prodaje in nakupi tega blaga zaradi spremembe lastništva vključujejo v tokove izvoza in uvoza blaga (kot izvoz in negativni izvoz). S tem se višina vrednosti izvoza ne spremeni, drugačen pa je prikaz: zdaj ni več prikazan pri storitvah, temveč pri blagu. V tabelah ponudbe in porabe so v tej višini povečane trgovske marže in znižana storitev posredovanja.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- European System of Accounts ESA2010
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>
- [Building the System of National Accounts](#)